

H O T Ă R Ă R E A nr.1-338/2024
cu privire la examinarea contestației împotriva
Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-52/2023 din 28.04.2023,
adoptată în privința procurorului Liliana Bugăescu

9 octombrie 2024

municipiul Chișinău

Examinând în ședință închisă contestația procurorului Liliana Bugăescu împotriva Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-52/2023 din 28.04.2023, audiind informația prezentată de către domnul Andrei Cebotari, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă :

Prin Hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr. 3-52/2023 din 28.04.2023, în privința procurorului în Procuratura municipiul Chișinău, Oficiul Centru, Liliana Bugăescu, a fost aplicată sancțiunea disciplinară de eliberare din funcția de procuror, pentru comiterea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 38 lit. lit. a), d), e) și f) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

După cum rezultă din actele și materialele prezentate spre soluționare Consiliului Superior al Procurorilor, la originea cauzei disciplinare, intentată la data de xx.xx.2022, în privința procurorului Liliana Bugăescu se află x (xxxx) sesizări, întocmite de către Inspekția procurorilor și judecătorii Xxxxxxx Xxxxx și Xxxxxxx Xxxxx, cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare comise de către procurorul nominalizat, în contextul exercitării atribuțiilor funcționale.

Pentru a decide în acest fel, Colegiul de disciplină și etică a reținut că, în activitatea sa procesuală, procurorul Liliana Bugăescu a încălcat termenul prevăzut de articolele 274, 290, 313 din Codul de procedură penală în cadrul gestionării mai multor dosare penale, repartizate acesteia pentru conducerea urmăririi penale, totodată a încălcat și termenele de examinare a mai multor petiții.

De asemenea, Liliana Bugăescu a admis o conduită profesională necorespunzătoare, manifestată prin absențe multiple la ședințele de judecată, stabilite din timp, fără a informa instanța de judecată despre imposibilitatea prezentării, generând prin iresponsabilitatea sa impedimente la examinarea cauzelor de referință.

La fel, potrivit informației prezentate în hotărârea Colegiului de disciplină și etică, procurorul Liliana Bugăescu a încălcat sistematic regimul de muncă, prin prezentarea la serviciu cu întârzieri și prin absența de la serviciu pe tot parcursul zilei.

Nefiind de acord cu soluția pronunțată, procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Centru, Liliana Bugăescu, a contestat în termen hotărârea Colegiului de disciplină și etică, menționând că sancțiunea disciplinară aplicată - eliberarea din funcția de procuror - este mult prea aspră și inechitabilă, solicitând să fie casată, deoarece instanța disciplinară nu a luat în considerație aspecte esențiale ale situației.

Pentru argumentarea dezacordului său cu soluția pronunțată, procurorul Liliana Bugăescu a enunțat că Colegiul de disciplină și etică a neglijat faptul că toate încălcările constatate nu au prejudiciat statul sau părțile pe dosare, nu au condus la adoptarea unor decizii ilegale și nici nu a fost încălcată confidențialitatea.

Totodată, Liliana Bugăescu a menționat că aceste încălcări au reprezentat consecința împrejurărilor și circumstanțelor dificile de ordin personal și familial, în care se afla în perioada indicată, dat fiind faptul că are trei copii minori și îi îngrijește de una singură.

În concluzie, procurorul Liliana Bugăescu a solicitat anularea sancțiunii disciplinare aplicate de către Colegiul de disciplină și etică, cu acordarea posibilității de a activa în continuare în funcția de procuror.

Circumstanțe reținute în sesizările disciplinare

Potrivit sesizării depuse la data de xx.xx.2022 de către Victor Ababii, inspectorul-șef al Inspecției procurorilor, rezultă că la xx.xx.2022, Inspecția procurorilor a efectuat verificarea activității organizatorice a procurorilor din cadrul Procuraturii mun.Chișinău, Oficiul Centru, în conformitate cu prevederile art.52 alin.(6) lit.a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

În scopul verificării disciplinei executorii, au fost solicitate registrele unice de evidență, prevăzute de *Instrucțiunea privind rolul și atribuțiile procurorilor-șefi ai subdiviziunilor Procuraturii Generale, ai procuraturilor specializate și teritoriale în exercitarea și conducerea urmăririi penale*¹, după cum urmează:

- *Registrul proceselor penale cu refuz în începerea urmăririi penale în care hotărârile au fost adoptate în baza propunerilor ofițerilor de urmărire penală;*
- *Registrul cauzelor penale prezentate procurorilor cu propunerea de a pune persoana sub învinuire și hotărârile adoptate de procuror;*
- *Registrul cauzelor penale parvenite la Procuratură cu propunerile prevăzute de art.289 din Codul de procedură penală;*
- *Registrul cauzelor penale în care urmărirea penală a fost suspendată;*
- *Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni nr.1 al Oficiului Centru;*
- *Registrul de evidență a petițiilor parvenite în Oficiu.*

Urmare a studierii registrelor menționate, s-a stabilit că lipsește informația despre adoptarea soluției în cauza penală nr.xxxxxxxxxx, pornită în baza art.X alin.(x) din Codul penal, parvenită cu propunerea organului de urmărire penală din xx.xx.2022 de clasare a cauzei penale și cauza penală nr.xxxxxxxxxx, pornită în baza art. X alin.(x) din Codul penal, parvenită cu propunerea organului de urmărire penală din xx.xx.2022 de clasare a cauzei penale.

Mai mult, începând cu data de xx, xx și respectiv xx xxxxxxxx 2022 nu sunt examinate propunerile organului de urmărire penală de a suspenda urmărirea penală în temeiul art.287¹ Cod de procedură penală în cauzele penale nr.xxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxx.

De asemenea, în Registrul de evidență a petițiilor lipsesc înscrisurile despre rezultatele examinării plângerilor nr.xx/xx din xx.xx.2022, nr.xx/xx din xx.xx.2020, nr.xx/xx din xx.xx.2021, xx/xx din xx.xx.2021, nr.xx/xx din xx.xx.2021, xx/xx din xx.xx.2022 și nr.xxx/xx din xx.xx.2022.

La fel, s-a stabilit că examinarea cauzelor penale și a plângerilor menționate *supra* au fost dispuse procurorului Bugăescu Liliana.

Pe data de xx.xx.2022, în timpul efectuării controlului inopinat, procurorul Bugăescu Liliana nu s-a prezentat la serviciu la ora stabilită, încălcând astfel disciplina

¹ Aprobată prin Ordinul Procurorului General nr.56/6/1 din 17.09.2021

de muncă.

În acest sens, șeful-adjunct al Oficiului Centru, Toderița Veaceslav, a comunicat că procurorul Bugăescu Liliana în repetate rânduri încalcă termenele prevăzute de lege pentru adoptarea hotărârilor în cauzele penale aflate în conducere și de examinare a plângerilor, nu se conformează cerințelor înaintate, încalcă disciplina de muncă și executorie, ignoră participarea la ședințele operative ale colectivului, nu se prezintă la examinarea plângerilor depuse în ordinea art.313 Cod de procedură penală la Judecătoria XXXXXX, sediul XXXXXX din motiv că nu are automobil pentru a se deplasa și pierde timpul, etc.

În sesizările depuse la xx și xx xxxxxxxx 2022, judecătorii de la Judecătoria XXXXXX, sediul XXXXXX, XXXXXX XXXXXX și XXXXX XXXXXX, au semnalat despre tergiversarea examinării demersului administrației Penitenciarului X în privința condamnatului XXXXXX XXXXXX, precum și a plîngerii petiționarului XXXXXX XXXXXX, depusă în ordinea art.313 Cod de procedură penală, din motivul neprezentării în ședințele de judecată a procurorului Liliana Bugăescu.

Circumstanțe stabilite de către Inspecția procurorilor în cadrul verificărilor disciplinare

Ca urmare a controlului efectuat și a circumstanțelor de fapt constatate, Inspecția procurorilor a sesizat Consiliul Superior al Procurorilor, în temeiul art.43 alin.(1) lit.c) din Legea nr.3/2016, în scopul verificării acțiunilor pretins ilegale ale procurorului Liliana Bugăescu.

La data de xx.xx.2023 inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, Natalia Cernous, a adoptat decizia în procedura disciplinară în privința procurorului Liliana Bugăescu, în care au fost reținute toate argumentele reflectate în sesizările disciplinare de referință, menționând că acestea și-au găsit confirmare prin dovezile administrate.

În acest sens, în Decizia din xx.xx.2023, Inspecția procurorilor a consemnat că procurorul Liliana Bugăescu își îndeplinește neorespunzător obligațiile de serviciu, în repetate rânduri încalcă termenele prevăzute de lege pentru adoptarea hotărârilor în cauzele penale aflate în conducere și de examinare a plângerilor. De asemenea procurorul încalcă disciplina de muncă și cea executorie, refuză să participe la examinarea plângerilor depuse în ordinea art.313 Cod de procedură penală la Judecătoria XXXXXX, sediul XXXXXX și ignoră participarea la ședințele operative ale Procuraturii mun.Chișinău, Oficiul Centru.

Conform Raportului Inspecției procurorilor privind rezultatele examinării sesizărilor cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare comise de către Liliana Bugăescu, procuror în Procuratura mun.Chișinău, au fost constatate următoarele deficiențe:

- lipsa informației în registrele de evidență ale subdiviziunii despre soluțiile adoptate de către procurorul Liliana Bugăescu în cauzele penale și rezultatele examinării adresărilor cetățenilor;

- lipsa informației despre adoptarea soluției în cauza penală nr.xxxxxxxxxxxx, pornită în baza art.X alin.(x) Cod penal (propunerea organului de urmărire penală din xx.xx.2022 de clasare a cauzei penale) și în cauza penală nr.xxxxxxxxxxxx, pornită în baza art. X alin.(x) Cod penal (propunerea organului de urmărire penală din xx.xx.2022 de clasare a cauzei penale);

- neexaminarea propunerilor organului de urmărire penală din data de xx.xx.2022, xx.xx.2022 și xx.xx.2022 de a suspenda urmărirea penală în temeiul

art.287¹ Cod de procedură penală în cauzele penale nr.xxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxx;

- lipsa înscrisurilor în Registrul de evidență a petițiilor despre rezultatele examinării plângerilor nr.xx/xx din xx.xx.2022, nr.xx/xx din xx.xx.2020, nr. xxx/xx din xx.xx.2021, nr.xx/xx din xx.xx.2021, nr.xxx/xx din xx.xx.2021, nr.xx/xx din xx.xx.2022 și nr.xxx/xx din xx.xx.2022;

- ne reprezentarea la serviciu a procurorului Liliana Bugăescu în timpul efectuării controlului inopinat;

- ne reprezentarea procurorului Liliana Bugăescu la ședințele de judecată pentru examinarea plângerilor petiționarului Xxxxxxxx Xxxxxxx depuse în ordinea art.313 Cod de procedură penală și a demersului administrației Penitenciarului X în privința condamnatului Xxxxxxx Xxxxxxx, cauzând tergiversarea subiectelor;

- ne examinarea următoarelor petiții contrar prevederilor art.60 din Codul administrativ, pînă la momentul încheierii verificărilor:

1) *petiția cet. Xxxxxx Xxxxxxx nr.xxx din xx.xx.2021;*

2) *petiția cet. Xxxxxx Xxxxxxx nr. xxx din xx.xx.2021;*

3) *petiția cet. Xxxxxx Xxxxxxx nr. xx din xx.xx.2022;*

4) *petiția cet. Xxxxxx Xxxxxxx nr. xxx din xx.xx.2022;*

- ne transmiterea în cancelaria procuraturii pînă la data de xx-xx xxxxxxxx 2022 și, respectiv, pînă la xx-xx.xx.2023 a următoarelor procese penale cu soluțiile adoptate conform art.274 Cod de procedură penală:

1) *procesul penal nr.xxx* cu propunerea organului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Xxxxxxx din xx.xx.2022 de a refuza în pornirea urmăririi penale;

2) *procesul penal nr.xxxx* cu propunerea organului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Xxxxxx din xx.xx.2022 de a refuza în pornirea urmăririi penale;

3) *procesul penal nr.xxx* cu propunerea organului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Xxxxxx din xx.xx.2022 de a refuza în pornirea urmăririi penale;

4) *procesul penal nr.xxx* cu propunerea organului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Xxxxxx din xx.xx.2022 de a refuza în pornirea urmăririi penale;

5) *procesul penal nr.xxxx* cu propunerea organului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Xxxxxx din xx.xx.2022 de a refuza în pornirea urmăririi penale;

6) *procesul penal nr.xxxx* cu propunerea organului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Xxxxxx din xx.xx.2022 de a refuza în pornirea urmăririi penale;

7) *procesul penal nr.xxxx* cu propunerea organului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Xxxxxx din xx.xx.2022 de a refuza în pornirea urmăririi penale;

- lipsa informației în Registrul de evidență a cauzelor penale privind suspendarea urmăririi penale în temeiul art.287¹ Cod de procedură penală despre adoptarea soluțiilor în următoarele cauze penale:

1) *cauzele penale nr.xxxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxx* cu propunerile organului de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Xxxxxxx din xx.xx.2022 de a suspenda urmărirea penală;

2) *cauzele penale nr.xxxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxx* cu propunerile organului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Xxxxxxx din xx.xx.2022 de a suspenda urmărirea penală;

3) *cauza penală nr.xxxxxxxxxx* cu propunerea organului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Xxxxxxx din xx.xx.2022 de a suspenda urmărirea penală;

4) *cauza penală nr.xxxxxxxxxx* cu propunerea organului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Xxxxxxx din xx.xx.2022 de a suspenda urmărirea penală;

5) *cauzele penale nr.xxxxxxxxxx, nr.xxxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxx* cu propunerile organului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Xxxxxxx din xx.xx.2022 de a suspenda urmărirea penală.

Inspecția procurorilor a mai stabilit că procesele penale și cauzele penale menționate supra, cu soluțiile adoptate, au fost transmise de procurorul Liliana Bugăescu în cancelaria procuraturii abia la sfârșitul lunii xxxxxxxx 2022 și începutul lunii xxxxxxxx 2023.

Persoanele interesate pe aceste procese penale și cauze penale au fost informate de procurorul Liliana Bugăescu despre soluțiile luate mult mai târziu, odată cu transmiterea materialelor în cancelaria procuraturii. Spre exemplu, partea vătămată în procesul penal nr.xxx din xxx.xx.2022, Xxxxxxxx Xxxxxxxx, a fost informată despre ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal din xx.xx.2022, abia la xx.xx.2023; partea vătămată în procesul penal nr.xxxx din xx.xx.2022, Xxxxxxxx Xxxxxxxx, a fost informat abia la xx.xx.2023 despre ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal din xx.xx.2022 (peste x-x luni de la adoptarea hotărârilor respective).

În același context, despre suspendarea urmăririi penale părțile vătămate au fost informate de către procurorul Liliana Bugăescu mult mai târziu. Astfel, partea vătămată în cauza penală nr.xxxxxxxxxx, Xxxxxx Xxxxxxxx, a fost informată abia la xx.xx.2023 despre ordonanța de suspendare a urmăririi penale din xx.xx.2022.

Aferent sesizărilor depuse de către judecătorii de la Judecătoria Xxxxxx, sediul Xxxxxxx, Xxxxxx Xxxxxxx și Xxxxx Xxxxxxx, Inspecția a stabilit că, procurorul Liliana Bugăescu, fiind citată la xx.xx.2022 pentru data de xx.xx.2022 la Judecătoria Xxxxxxx, sediul Xxxxxxx, unde urma să fie examinat demersul administrației Penitenciarului X în privința condamnatului Xxxxx Xxxxxxx, nu s-a prezentat, din care motiv ședința de judecată a fost amânată (informația judecătorului Xxxxx Xxxxxxx din xx.xx.2023). Inspecția a stabilit că, potrivit înscrisurilor din Registrul de evidență a ieșirilor procurorilor din Procuratura mun.Chișinău, Oficiul Centru din xx.xx.2022, procurorul Liliana Bugăescu s-a deplasat la ora xx:xx la Judecătoria Xxxxxxx, însă la ședința de judecată stabilită pentru ora xx:xx a lipsit.

Cu privire la plângerea petiționarului Xxxxxxx Xxxxxxxx s-a stabilit că procurorul Liliana Bugăescu nu s-a prezentat în următoarele ședințe de judecată: xx.xx.2022 ora xx:xx; xx.xx.2022 ora xx:xx; xx.xx.2022 ora xx:xx, xx.xx.2022 ora xx:xx; xx.xx.2022 ora xx:xx și xx.xx.2022 ora xx:xx, respectiv nu a prezentat materialele corespunzătoare, motiv din care a fost tergiversată examinarea plângerii.

Conform Raportului Inspecției procurorilor privind rezultatele examinării sesizărilor cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare comise de către

Liliana Bugăescu, pe parcursul lunii xxxxxxxx 2022 inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor și conducerea Oficiului Centru au solicitat de la Liliana Bugăescu, în mod repetat, prezentarea tuturor materialelor aflate în gestiune și nesoluționate, dar aceste cerințe au fost ignorate de către procurorul nominalizat. Mai mult, la xx.xx.2022 și xx.xx.2022 au fost întreprinse încercări de a efectua controale în biroul Liliane Bugăescu, în scopul depistării și ridicării materialelor respective, însă procurorul nominalizat a refuzat categoric accesul oricui în birou, blocând chiar și ușa din interior.

La fel, materialele procedurii disciplinare demonstrează că procurorul Liliana Bugăescu a ignorat în permanență participarea la ședințele operative ale colectivului Oficiului Centru, care sunt organizate sistematic, începând cu ora xx:xx. Din cele X de ședințe care au avut loc până la xx.xx.2022 procurorul Liliana Bugăescu a fost prezentă doar la X ședință.

De asemenea, Inspecția procurorilor a stabilit că, pe tot parcursul examinării sesizărilor, procurorul Liliana Bugăescu a încălcat sistematic disciplina de muncă, permanent prezentându-se la serviciu cu întârziere, fără a anunța în prealabil procurorul ierarhic superior. Astfel, la xx.xx.2022 s-a prezentat la serviciu la ora xx:xx; la xx.xx.2022 - la ora xx:xx. Pe data de xx.xx.2022 Liliana Bugăescu nu s-a prezentat la serviciu. La xx.xx.2023 s-a prezentat la serviciu la ora xx:xx. La xx.xx.2023 s-a prezentat la serviciu la ora xx:xx, iar în zilele de xx.xx.2022 - xx.xx.2022 procurorul Liliana Bugăescu nu a intrat în sediul Oficiului pînă la ora xx:xx.

Inspecția procurorilor a reținut că nu pot fi luate în considerare argumentele Liliane Bugăescu privind absențele și/sau întârzierile la serviciu din cauza îmbolnăvirii copiilor minori, deoarece pe parcursul anului 2022 procurorul menționat nu a prezentat vreun certificat de concediu medical, care ar confirma incapacitatea temporară de muncă și eliberarea de la lucru. Potrivit Instrucțiunii privind modul de eliberare a certificatului de concediu medical², anume certificatul de concediu medical confirmă incapacitatea temporară de muncă și eliberează angajatul de la lucru.

Totodată, Inspecția a notat că documentele prezentate de procurorul Liliana Bugăescu (trimiterea-extras din xx.xx.2022, Formularul nr.027/e aprobat prin ordinul Ministrului Sănătății nr.828 din 31.10.2011 cu privire la formularea de evidență medicală primară, eliberat de către IMSP AMT Xxxxxxxx, CMF-5), confirmă doar adresarea acesteia către medicul de familie pentru consultație la xx.xx.2022 și xx.xx.2022, fiind stabilit fiului Xxxxxxxx Xxxxxx, a.n.XXXX, diagnosticul Rino-faringita acută (la xx.xx.2022), iar la xx.xx.2022 - diagnosticul „Agravarea stării sănătății”, or aceste acte nu confirmă incapacitatea temporară de muncă a procurorului Liliana Bugăescu pe parcursul zilei de lucru și nici eliberarea acesteia de la serviciu.

Potrivit deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2023, procurorul Liliana Bugăescu nu și-a îndeplinit obligațiile prevăzute la art.6 alin.(3) lit.a), b), d) din Legea nr.3/2016, iar acțiunile acesteia se încadrează în baza art.38 lit. lit. a), d), e) și f) din Legea cu privire la Procuratură

Constatările Colegiului de disciplină și etică

Potrivit Hotărârii nr.3-52/2023 din 28.04.2023, Colegiul de disciplină și etică a concluzionat că acțiunile procurorului Bugăescu Liliana, așa cum au fost descrise în cadrul verificărilor Inspecției, manifestate prin încălcarea sistematică a disciplinei de muncă și executorie, încălcarea prevederilor legale la examinarea și adoptarea

² aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.469 din 34.05.2005

soluțiilor pe cauze penale și procese penale, la examinarea plângerilor și comportamentul manifestat în raport cu Inspekția procurorilor și superiorii, constituie abatere disciplinară și a aplicat în privința acesteia sancțiunea disciplinară sub formă de eliberare din funcția de procuror.

Pentru a decide astfel, Colegiul de disciplină și etică a examinat materialele acumulate la procedura disciplinară și a reținut constatările invocate în decizia și raportul Inspekției procurorilor. Totodată, instanța disciplinară a apreciat critic declarațiile procurorului Liliana Bugăescu, consemnând că explicațiile acesteia nu justifică o atitudine neglijentă față de îndeplinirea obligațiilor de serviciu, încălcarea gravă a legii, care a prejudiciat imaginea organelor Procuraturii, fapt constat în cadrul verificării sesizărilor.

Astfel, Colegiul de disciplină și etică a stabilit că procurorul Liliana Bugăescu a încălcat termenele imperative prevăzute la art.290 alin.(1) din Codul de procedură penală pentru adoptarea soluțiilor pe mai multe cauze penale.

Totodată, contrar prevederilor art.274 alin.(1) și alin.(31) din Codul de procedură penală, procurorul nu a soluționat în termenele indicate procesele penale și, contrar prevederilor alin.(5) din același articol, nu a informat în termenul prevăzut persoanele interesate despre soluțiile adoptate.

În aceeași ordine de idei, contrar prevederilor art.60 din Codul administrativ, Liliana Bugăescu nu a examinat în termenele stabilite plângerile cetățenilor repartizate spre examinare.

Cu referire la aceste încălcări, Colegiul a constatat ca fiind neplauzibilă poziția procurorului, potrivit căreia avea un volum mare de muncă, deoarece, fiind analizat volumul de activitate al acesteia în raport cu alți procurori, s-a stabilit contrariul.

De asemenea, Colegiul a notat că procurorul Liliana Bugăescu, contrar prevederilor Codului muncii și Regulamentului Procuraturii, nemotivat și nejustificat a admis întârzieri și chiar neprezentări la serviciu, ceea ce denotă încălcarea disciplinei de muncă.

În acest sens, argumentul procurorului privind îmbolnăvirea frecventă a copiilor, de asemenea, suferă critică, deoarece absențele și întârzierile la serviciu au avut un caracter sistemic, pe o perioadă îndelungată de timp.

Cu referire la absențele nejustificate de la ședințele de judecată, Colegiul a reținut ca fiind neplauzibile dezvinovățirile procurorului vizat, or, materialele acumulate la dosarul disciplinar denotă certitudinea că Liliana Bugăescu nici nu se prezenta în ședințele de judecată.

Analizând în ansamblu materialele acumulate în cadrul verificării temeiurilor de tragere la răspundere a procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, Liliana Bugăescu, Colegiul de disciplină și etică a ajuns la concluzia că procurorul *nominalizat* a încălcat obligațiile prevăzute în art.6 alin.(3) lit.a), b) și d) din Legea cu privire la Procuratură, pct.6.1.1., 6.1.2., 6.3.1, 6.5.1, 6.6.4, 6.6.5 și 6.8.4 din Codul de etică a procurorului aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr.4 din 27.05.2016 și art. 308 alin.(3) din Codul de procedură penală.

Respectiv, Colegiul a specificat că procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, Liliana Bugăescu, a încălcat principiul supremației legii prevăzut în pct.pct.6.1.1- 6.1.2 și principiul profesionalismului, prevăzut în pct.6.5.1 din Codul de etică al procurorilor, potrivit căruia procurorul trebuie să respecte legislația națională și actele internaționale la care Republica Moldova este parte, principiile judecății

echitabile cum sunt prevăzute în articolul 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, actele normative ale Procuraturii și ale organelor de autoadministrare a procurorilor; să acționeze în mod echitabil și onest; să conștientizeze că cel mai înalt nivel al competențelor profesionale este una din principalele premise pentru un serviciu eficient al procuraturii, precum și pentru încrederea publicului în acest serviciu.

În hotărârea sa, Colegiul de disciplină și etică a notat că la individualizarea sancțiunii disciplinare în privința procurorului Liliana Bugăescu s-a luat în considerație gravitatea concretă, împrejurările, legătura de cauzalitate și consecințele directe ale faptelor săvârșite de către aceasta, inclusiv cazierul disciplinar.

Astfel, din perspectivă disciplinară, Colegiul de disciplină și etică a încadrat acțiunile procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, Liliana Bugăescu, prevederile art.38 literele a), d), e), f) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, după indicii calificativi:

- îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu;
- împiedicarea intenționată, prin orice mijloace, a activității Inspecției procurorilor;
- încălcarea gravă a legii;
- atitudinea nedemnă, manifestări sau mod de viață care aduc atingere onoarei, integrității, probității profesionale, prestigiului Procuraturii sau care încalcă Codul de etică al procurorilor.

Circumstanțele și motivele invocate de procurorul Liliana Bugăescu în cadrul procedurii disciplinare și expuse în contestație:

În explicațiile oferite Inspecției procurorilor pe parcursul examinării procedurii disciplinare, procurorul Liliana Bugăescu nu a dorit să se expună asupra tuturor încălcărilor stabilite în cadrul controlului, cu toate că i s-a acordat timpul solicitat, totodată a statuat că la momentul depunerii explicației nu ar avea restanțe, iar întârzierea la serviciu a fost cauzată de îmbolnăvirea copiilor.

De asemenea, în contestația depusă procurorul Liliana Bugăescu a menționat că în unele cazuri a fost nominalizată de către conducerea procuraturii ca fiind printre procurorii cu rezultate profesionale cantitative și calitative, fiind printre primii la reușită în activitate.

Cu referire la absențele la muncă a explicat că pe parcursul anului 2022 nu a fost în concediu de odihnă și nici în concediu medical, deși copiii sunt permanent bolnavi. De asemenea, a menționat și despre cazurile când copiii erau în spital, însă ea, aflându-se în concediu medical, se ducea la serviciu fără a prezenta certificatul medical. În toate aceste cazuri de îmbolnăvire a copiilor, cu permisiunea șefului, se prezenta la serviciu mai târziu, confirmând întârzierile *prin certificate medicale, extrase medicale de spitalizare a minorilor, poze ale copiilor la spital cu „picurătoare” la mânăuă.*

Potrivit contestației înaintate de către procurorul Bugăescu, ultima a indicat că, în cadrul controlului inopinat nu au fost constatate careva tergiversări cu consecințe grave, cum ar fi termenul de bănuț, sau termenul la arest, ș.a.

De asemenea, a notat că, la momentul expedierii de către Inspecție a cauzei disciplinare Colegiului de disciplină și etică, nu avea nici o restanță, nu comisese nici o încălcare gravă care să prejudicieze statul sau careva părți și nici nu au fost stabilite careva decizii ilegale cu încălcări procedurale în soluționarea cauzelor și materialelor

din gestiune. Mai mult ca atât, toate actele emise, chiar dacă și au fost atacate de părți în ordinea art. art. 299¹ și 313 Cod de procedură penală, au fost menținute ca fiind legale și întemeiate și de către instanțele de judecată, inclusiv până la Curtea de Apel.

Cu referire la neprezentarea la unele dintre ședințele de la Judecătoria XXXXXX, Liliana Bugăescu consideră că acuzațiile inspectorului au avut un temei mai mult formal, deoarece nu s-a intrat în esența cauzelor și circumstanțelor neprezentării în ședință, cum ar fi: suprapunerea cu o altă ședință, aglomerația ședințelor, amânarea de către părți a unor ședințe, neprezentarea părților, sau existența cererilor de amânare a ședințelor.

Procurora a concretizat în contestație că neprezentarea la ședințele de judecată întotdeauna a fost motivată, deoarece de multe ori existau suprapuneri cu alte ședințe sau era informată despre ședințe în timp restrâns, nefiind posibil să organizeze deplasarea spre instanța de judecată.

De asemenea, Liliana Bugăescu a insistat că, potrivit prevederilor art. 92 alin. (2) din Legea cu privire la Procuratură, trebuia obligatoriu să fie asigurată cu mijloc de transport auto de serviciu, cu calculatoare și mijloace de telecomunicație, cu condiții de lucru adecvate, de natură să ocrotească sănătatea și integritatea fizică și psihică a procurorului, ceea ce se pune în sarcina Procuraturii Generale și se efectuează din mijloacele bugetului de stat.

În concluzie, procurorul Liliana Bugăescu a solicitat, în contestație, să fie anulată sancțiunea disciplinară aplicată de către Colegiul de disciplină și etică și să îi fie acordată posibilitatea de a activa în continuare în funcția de procuror, specificând că pretensele încălcări depistate, în mod corect se puteau finisa cu o avertizare.

Cu titlu de informare Consiliul menționează că la data de xx.xx.2024 procurorul Liliana Bugăescu a înregistrat la Aparatul Consiliului Superior al Procurorilor o cerere suplimentară, prin care a solicitat încetarea în privința sa a procedurii disciplinare, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere disciplinară și expirarea termenului de aplicare a sancțiunii disciplinare.

Poziția părților în ședința Consiliului Superior al Procurorilor

În ședința Consiliului Superior al Procurorilor, Inspekția procurorilor a fost reprezentată de către inspectorul-șef Mircea Roșioru, care a menționat că hotărârea Colegiului de disciplină și etică s-a bazat pe analiza probelor administrate în cadrul verificărilor disciplinare, care indică asupra vinovăției procurorului Liliana Bugăescu și, pe cale de consecință, a solicitat menținerea acesteia.

Astfel, în opinia reprezentantului Inspekției procurorilor, este inadmisibil comportamentul manifestat de către procurorul Liliana Bugăescu.

Consideră că toate aspectele invocate în sesizările disciplinare și-au găsit confirmare, iar procurorul Liliana Bugăescu a recunoscut perioadele de întârziere care i-au fost reproșate, deși a invocat motive de ordin personal. În acest sens nu pot exista justificări rezonabile, deoarece strictețea legii trebuie respectată.

Fiind prezentă în ședința Consiliului Superior al Procurorilor din 24.09.2024, procurorul Liliana Bugăescu și-a susținut contestația depusă și a solicitat admiterea acesteia cu casarea integrală a hotărârii Colegiului de disciplină și etică pe care o consideră prea aspră.

În acest sens, procurorul Liliana Bugăescu a menționat că la adoptarea hotărârii criticate nu s-a luat în calcul faptul că încălcările constatate nu au prejudiciat statul sau părțile pe dosare, nu au condus la adoptarea unor decizii ilegale și nici nu a fost

încălcată confidențialitatea. De asemenea, Colegiul de disciplină și etică nu a luat în considerație faptul că perioadele de întârziere care i-au fost reproșate, au fost generate inclusiv și de cumulul de circumstanțe complicate de ordin personal și de familie, care s-au referit la îmbolnăvirile frecvente ale copiilor săi minori, pe care îi îngrijește de una singură.

Referitor la neparticiparea în ședințele de judecată procurorul a menționat că au existat perioade în care au fost suprapuneri a ședințelor fixate de instanța de judecată, însă s-a străduit să facă față și să anunțe judecătorii despre motivele absențelor sale, care erau de ordin obiectiv, fiind determinate de particularități care periclitau ordinea desfășurării ședințelor de judecată și nu puteau fi anticipate.

De asemenea, Liliana Bugăescu a menționat că își îndeplinește conștiincios obligațiile de serviciu și, în limita posibilităților, depune efort ca toate sarcinile de serviciu să le execute calitativ, fără a încălca termenii stabiliți.

Cadrul normativ aferent obligațiilor ce le revine procurorilor, tangențial speței analizate

✓ Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură:

Articolul 2. Procurorul

Procurorul este persoana cu funcție de demnitate publică care exercită atribuțiile Procuraturii, prevăzute de Constituție, de prezenta lege, de alte acte legislative și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, și este numit în această funcție în modul prevăzut de prezenta lege.

Articolul 3. Principiile de organizare și de activitate a Procuraturii și a procurorului

(1) Procuratura își desfășoară activitatea în conformitate cu legea. [...]

(4) Procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

Articolul 6. Drepturile și obligațiile procurorului

[...] (3) Procurorul este *obligat*:

a) să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;

b) să respecte prevederile actelor cu caracter normativ adoptate în cadrul Procuraturii;

c) să asigure respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului în exercitarea atribuțiilor sale;

d) să respecte regulile deontologice ale procurorilor și să se abțină de la fapte care ar discredita imaginea Procuraturii sau ar afecta prestigiul profesiei de procuror; [...]

Articolul 36. Răspunderea disciplinară

(1) Procedura disciplinară este aplicabilă procurorilor în funcție și procurorilor care și-au încetat raporturile de serviciu.

(2) Procurorii sunt sancționați disciplinar pentru comiterea abaterilor disciplinare prevăzute la art. 38, doar în cazul în care au fost săvârșite cu intenție ori cu neglijență gravă, conform prevederilor art. 38¹.

Articolul 37. Principiile procedurii disciplinare privind procurorii

Procedura disciplinară privind procurorii se bazează pe principiile: a) legalității; b) respectării independenței decizionale a procurorului; c) echității; d) proporționalității sancțiunii cu abaterea disciplinară comisă; e) transparenței.

Articolul 38. Abaterile disciplinare

Constituie abatere disciplinară:

a) îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu; [...]

d) împiedicarea intenționată, prin orice mijloace, a activității Inspecției procurorilor;

e) încălcarea gravă a legii;

Prin Legea nr.200/2023 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor),³ (în continuare *Legea nr.200/2023*), „litera e) a fost abrogată”.

f) atitudinea nedemnă, manifestări sau mod de viață care aduc atingere onoarei, integrității, probității profesionale, prestigiului Procuraturii sau care încalcă Codul de etică al procurorilor (în redacția legii în vigoare la 08.12.2022, atunci când a fost săvârșită abaterea disciplinară).

Prin Legea nr.200/2023 din 31.07.2023 la litera f), textul „, , prestigiului Procuraturii sau care încalcă Codul de etică al procurorilor” s-a substituit cu cuvintele „sau prestigiului Procuraturii”.

Articolul 38¹. Noțiunile de intenție și de neglijență gravă

(1) Se consideră că a fost săvârșită cu intenție o abatere disciplinară în cazul în care procurorul încalcă conștient norme de drept material ori procesual sau săvârșește o faptă prevăzută la art. 38 lit. f), își dă seama de consecința prejudiciabilă a acțiunii sau inacțiunii sale și urmărește sau admite survenirea consecinței respective. [...]

Articolul 39. Sancțiunile disciplinare

(1) În funcție de gravitatea abaterilor și în condițiile legii, procurorului i se aplică, prin hotărârea Colegiului de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, următoarele sancțiuni disciplinare:

[...] e) *eliberare din funcția de procuror*. [...]

(6) Eliberarea din funcția de procuror în sensul alin. (1) reprezintă încetarea atribuțiilor procurorului ca urmare a comiterii unei abateri disciplinare. Eliberarea din funcția de procuror pe baza hotărârii de sancționare se face prin ordinul Procurorului General.

Articolul 48. Drepturile și obligațiile procurorului împotriva căruia a fost depusă sesizarea la etapa verificării

(1) Procurorul împotriva căruia a fost depusă o sesizare, la etapa verificării acesteia, are dreptul:

[...] b) să prezinte explicații scrise și verbale;

[...] d) să fie asistat de un avocat sau de un reprezentant;

e) să participe la examinarea cauzei disciplinare.

✓ **Codul de procedură penală:**

Articolul 290. Verificarea de către procuror a cauzei primite

(1) Procurorul, în termen de cel mult 15 zile de la primirea dosarului trimis de organul de urmărire penală, verifică materialele dosarului și acțiunile procesuale efectuate, pronunțându-se asupra acestora. Dacă procurorul constată probe obținute contrar prevederilor prezentului cod și cu încălcarea drepturilor bănuțului, învinuțului, prin ordonanță motivată, exclude aceste probe din materialele dosarului. Probele excluse din dosar se păstrează în condițiile art.211 alin.(2).

✓ **Codul de etică al procurorilor:**

6.1 Principiul supremației legii

Potrivit acestui principiu, procurorul trebuie:

6.1.1 să respecte legislația națională și actele internaționale la care Republica Moldova este parte, principiile judecării echitabile cum sunt prevăzute în articolul 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, actele normative ale Procuraturii, și ale organelor de autoadministrare a procurorilor;

6.1.2 să acționeze în mod echitabil și onest; [...]

6.1.4 să respecte drepturile și interesele legitime ale părților și participanților la proces, persoanelor fizice și juridice;

6.1.5 să conștientizeze faptul că acționează din numele societății și în interes public, și se va strădui să mențină echilibrul dintre interesul general al societății și interesele și drepturile fiecărui cetățean;

6.1.6 să se asigure că procedurile penale se operează cât de rapid posibil, în concordanță cu interesele justiției;

6.1.7 să se asigure, că persoanele implicate în procesul penal sunt corect informate în privința drepturilor lor și a statutului juridic; [...]

6.2 Principiul independenței

Potrivit acestui principiu, procurorul trebuie:

³ Publicat: 04.08.2023 în Monitorul Oficial nr. 291-295, art.508, data intrării în vigoare

6.2.1 să-și exercite atribuțiile în mod independent, imparțial, onest, ireproșabil, dând dovadă de o înaltă ținută morală și maximă corectitudine și să contribuie la realizarea eficientă și efectivă a actului de justiție. Independentă nu este un privilegiu sau o prerogativă conferită procurorilor în interes personal, ci o garanție a unei justiții echitabile, imparțiale și efective, care protejează interesul public și privat în societate;

[...]

6.2.3 în luarea deciziilor, inclusiv a celor discreționare, să acționeze în mod independent și imparțial în conformitate cu legea, respectând prevederile prezentului Cod și ale tuturor actelor departamentale și interdepartamentale;

6.7 Principiul confidențialității

Potrivit acestui principiu, procurorul este obligat:

[...] 6.7.2 să nu divulge, să nu comenteze și să nu folosească în interese personale informațiile confidențiale sau secrete de care a luat cunoștință în exercitarea atribuțiilor sale.

✓ **Opinia nr. 13 (2018) a Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni: „Independența, responsabilitatea și etica procurorilor” din 23.11.2018:**

Etica procurorilor:

Punctul 20: „Etica” este definită ca un set de linii directoare care conține norme de conduită și practici preconizate, atât în interiorul, cât și în afara muncii tuturor procurorilor care lucrează pentru sau în numele unui serviciu de urmărire penală.

Punctul 21: Respectarea normelor etice este o datorie fundamentală care trebuie să ghideze activitatea procurorilor. Este important ca aceștia să poată face referire la lucrări ce conțin principiile etice care le guvernează conduita.

Punctul 22: Comportamentul procurorilor, precum și cel al judecătorilor, nu poate fi lăsat la discreția acestora, indiferent dacă este în interiorul sau în afara muncii lor. Acest lucru este deosebit de important atunci când se evaluează activitatea procurorilor și în cazul unor proceduri disciplinare împotriva lor.

Responsabilitatea procurorilor:

Punctul 46: Pentru a promova încrederea publicului, procurorii trebuie să fie independenți, dar și să se simtă responsabili.

Punctul 47: Se presupune că responsabilitatea procurorilor nu aduce atingere independenței lor. Deși independenți, procurorii sunt răspunzători, în cazurile și în maniera prevăzută de legislația națională:

- ei sunt supuși, după caz, *procedurilor disciplinare* care trebuie să se bazeze pe o lege în cazul unor încălcări grave ale îndatoririlor lor (neglijență, încălcare a obligației de păstrare a secretului, reguli anticorupție etc.), *din motive clare și întemeiate; procedurile trebuie să fie transparente, să aplice criteriile stabilite și să se desfășoare în fața unui organism independent de executiv; procurorii în cauză trebuie să fie audiați și trebuie să li se permită să se apere cu ajutorul consilierilor lor, să fie protejați de orice influență politică și să aibă posibilitatea de a-și exercita dreptul la recurs în fața unei instanțe; totodată, orice sancțiune trebuie să fie necesară, adecvată și proporțională cu infracțiunea disciplinară.*

Aprecierile reținute de Consiliul Superior al Procurorilor

Analizând în ansamblu circumstanțele procedurii disciplinare și evaluând explicațiile din ședința de examinare a contestației, urmare a procedurii de deliberare, Consiliul Superior al Procurorilor constată necesitatea admiterii contestației procurorului în Procuratura mun.Chișinău, Liliana Bugăescu, depusă împotriva Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-52/2023 din 28.04.2023, însă din alte motive decât cele invocate de către contestatară, cu menținerea fără modificări a soluției hotărârii indicate.

Pentru motivarea concluziei formulate vor fi expuse raționamentele de fapt și de drept, de care s-a condus Consiliul Superior al Procurorilor la adoptarea hotărârii pe caz.

În acest sens, Consiliul urmează să analizeze dacă în acțiunile procurorului Liliana Bugăescu sunt întrunite elementele abaterii disciplinare; dacă abaterea a fost

calificată corect; dacă sancțiunea disciplinară a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept au fost corect apreciate și a fost respectat principiul proporționalității dintre fapta și sancțiunea disciplinară.

Ab inițio, Consiliul Superior al Procurorilor menționează că explicațiile procurorului Liliana Bugăescu formulate în procesul examinării procedurii disciplinare și în contestația împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică, precum și în cadrul ședinței Consiliului, urmează a fi apreciate critic, or, acestea nu oferă credibilitate în raport cu materialul probant acumulat.

Potrivit doctrinei și jurisprudenței în materia răspunderii disciplinare s-a stabilit, cu valoare de principiu, că abaterea disciplinară reprezintă încălcarea cu vinovăție de către persoană a îndatoririlor corespunzătoare funcției pe care o deține sau a normelor de conduită profesională prevăzute de lege (*hotărârea Curții Constituționale nr.24 din 14.09.2016*).

Având în vedere aceste circumstanțe, este incontestabil că angajarea răspunderii disciplinare se circumscrie testului îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la fapta, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, aspecte care urmează a fi analizate inclusiv și prin prisma nivelului gradului prejudiciabil al abaterii comise.

În egală măsură, Consiliul Superior al Procurorilor notează că răspunderea disciplinară a procurorilor prezintă anumite particularități distincte, care derivă din statutul profesional special al acestora, consfințit în Constituție și dezvoltat în legea organică specială.

Respectiv, evaluând fiecare situație de fapt dedusă în concret, Consiliul Superior al Procurorilor, bazându-se pe rolul constituțional atribuit, va ține cont și de proporționalitatea sancționării comportamentului procurorului, pe de o parte, și garanțiile independenței acestuia, în raport cu circumstanțele individuale ale fiecărei spețe, atunci când sunt puse în discuție aspecte ce țin de aplicarea de către acesta a normelor de drept material sau procesual în proceduri concrete.

Conform prevederilor art.6 alin.(3) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, „Procurorul este obligat a) să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte; b) să respecte prevederile actelor cu caracter normativ adoptate în cadrul Procuraturii; d) să respecte regulile deontologice ale procurorilor și să se abțină de la fapte care ar discredita imaginea Procuraturii sau ar afecta prestigiul profesiei de procuror.”.

Consiliul statuează că materialele procedurii disciplinare conțin toate probele care demonstrează iresponsabilitatea procurorului Liliana Bugăescu la exercitarea atribuțiilor de serviciu, manifestată prin încălcarea termenelor stabilite pentru examinarea plângerilor, materialelor, proceselor penale, cauzelor penale și adoptarea soluțiilor corespunzătoare.

Astfel, Inspecția procurorilor a demonstrat că procurorul Liliana Bugăescu a depășit termenul examinării a x (xxxxx) petiții, cu durate cuprinse între 6 luni și 1 an, fapt determinat de modul defectuos de gestionare a timpului de lucru și de planificare a activității, precum și de pasivitatea asumată în ceea ce privește îndeplinirea obligației de examinare a petițiilor în termenele prevăzute de lege, abatere comisă cu intenție indirectă.

Conform registrelor unice de evidență prevăzute de Instrucțiunea privind rolul și atribuțiile procurorilor-șefi ai subdiviziunilor Procuraturii Generale, ai procuraturilor specializate și teritoriale în exercitarea și conducerea urmăririi penale⁴, s-a constatat că până la data de xx-xx xxxxxxxx 2022, xx.-xx.xx.2023, Bugăescu Liliana nu a transmis în cancelaria procuraturii x (xxxxxxx) procese penale examinate conform art.274 Cod de procedură penală.

De asemenea, Registrul de evidență a cauzelor penale în care urmărirea penală este suspendată în temeiul art.287¹ Cod de procedură penală nu conținea informația despre soluțiile adoptate de către Liliana Bugăescu în x (xxxxxx) cauze penale.

Procesele penale și cauzele penale menționate supra, cu soluțiile adoptate au fost transmise de procurorul Liliana Bugăescu în cancelaria procuraturii abia la sfârșitul lunii xxxxxxxx 2022 și începutul lunii xxxxxxxx 2023.

Hotărârile au fost emise, ipotetic, în termenul prevăzut de lege, însă data adoptării acestora este îndoielnică, deoarece la multiplele solicitări ale Inspecției și ale procurorului-șef, Liliana Bugăescu nu le-a prezentat, acestea nefiind transmise în termen nici în cancelaria procuraturii.

Persoanele interesate au fost informate de procurorul Liliana Bugăescu despre soluțiile adoptate mult mai târziu, odată cu transmiterea materialelor în cancelaria Oficiului Centru.

De asemenea, pe parcursul examinării sesizării, Inspecția nu a reușit să obțină de la procurorul Liliana Bugăescu x (xxxxxx) materiale parvenite de la Inspectoratul de Poliție Xxxxxxx și Penitenciarul Xxxxxx - Xxxxxxx, înregistrate în Registrele de evidență a recepționării și transmiterii plângerilor, declarațiilor sau altor informații despre pretinsele fapte de tortură, tratament inuman sau degradant, pentru dispunerea examinării conform competenței, potrivit Ordinului interdepartamental nr.77/572/408/639-O/197/589 din 31.12.2013.

Cu referire la încălcările depistate, Consiliul consideră neplauzibilă poziția procurorului, potrivit căreia aceasta avea un volum mare de muncă, deoarece, urmare a analizei sarcinilor/încărcăturii acesteia în raport cu ale altor procurori, s-a stabilit contrariul. Inspecția a constatat că, în comparație cu alți procurori din cadrul Procuraturii mun.Chișinău, Oficiul Centru, Liliana Bugăescu are cei mai mici indicii în activitate (*n.a. - similitudini de volum de lucru există doar în raport cu procurorii ulterior angajați în Oficiul Centru a Procuraturii mun.Chișinău*). Astfel, pe parcursul anului 2022, Liliana Bugăescu a condus urmărirea penală în 100 cauze penale, iar alți procurori au avut peste 150-200 cauze penale în conducere, inclusiv dosare penale în exercitare.

Totodată, Consiliul nu poate reține nici argumentul procurorului privind neasigurarea cu condiții de muncă, deoarece în susținerea afirmațiilor sale aceasta nu a prezentat careva probe plauzibile, or, alte plângeri asupra condițiilor de muncă nu au fost înregistrate în circuitul informațional al Procuraturii.

În cadrul examinării procedurii disciplinare, Consiliul a mai stabilit că procurorul Liliana Bugăescu, contrar prevederilor Codului muncii și Regulamentului Procuraturii, a absentat de la serviciu nemotivat în ziua de xx.xx.2022, precum și în repetate rânduri s-a prezentat cu întârzieri, ceea ce denotă încălcarea sistematică de către aceasta a disciplinei de muncă.

⁴ aprobată prin ordinul Procurorului General nr. 56/6/1 din 17 septembrie 2021

În același context, faptul încălcării regimului de muncă de către procurorul Liliana Bugăescu se confirmă și prin neparticiparea la cele XX de ședințe operative ale colectivului Oficiului Centru, care sunt organizate sistematic, începând cu ora xx:xx.

Poziția procurorului la acest capitol de asemenea suferă critică. Deși procurorul a invocat în permanență faptul îmbolnăvirii copiilor și necesitatea de îngrijire a acestora, cu toate acestea, conform raportului Inspecției procurorilor, pe parcursul anului 2022 Liliana Bugăescu nu a prezentat nici un certificat de concediu medical, care ar confirma incapacitatea temporară de muncă și dreptul de a nu se prezenta la serviciu.

Cu referire la absențele nejustificate de la ședințele de judecată, Consiliul reține ca juste constatările Inspecției procurorilor, deoarece pe faptele respective Inspecția a fost sesizată nemijlocit de către judecători.

Respectarea programului de lucru, raportat la respectarea termenilor procedurali, urmează să fie unul din elementele constitutive ce denotă profilul profesional al unui procuror. În cazul procurorului Liliana Bugăescu, neparticiparea la ședința de judecată, în pofida citării în prealabil, și neinformarea procurorului ierarhic superior despre imposibilitatea participării, în vederea desemnării unui alt procuror, precum și neinformarea despre acest fapt a instanței de judecată, denotă nu doar indolența procurorului, lipsa de responsabilitate a acestuia, dar are și ca efect consecințe grave pentru ordinea publică prin lipsa de conștiință profesională.

Conform obligațiilor prevăzute la art.6 alin.(3) lit. d) din Legea cu privire la Procuratură, procurorul trebuie să respecte regulile deontologice ale procurorilor și să se abțină de la fapte care ar discredita imaginea Procuraturii sau ar afecta prestigiul profesiei de procuror.

În aceeași ordine de idei se înscriu și prevederile Codului de etică al procurorilor, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor nr.4 din 27.05.2016, care stabilește principiile și standardele de etică profesională obligatorii pentru procurori.

De asemenea, procurorul trebuie să manifeste respect și politețe în raportul de subordonare ierarhică superioară și viceversa (pct.6.6. din Codul de etică al procurorilor), iar potrivit principului corectitudinii, procurorul trebuie să se comporte întotdeauna în mod onorabil și demn, respectând regulile de conduită general acceptate (pct.6.8 din Codul de etică al procurorilor).

Pe tot parcursul examinării sesizării, Inspecția procurorilor a reținut în acțiunile procurorii intenția de împiedicare a efectuării controlului, prin neprezentarea cu reavoință a materialelor solicitate, prin invocarea diverselor pretexte, inclusiv prin îngrădirea accesului reprezentanților Inspecției în biroul de serviciu și manifestarea unui comportament nepolitic și agresiv, necorespunzător funcției de demnitate publică.

Îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, încălcarea disciplinei de muncă și executorie se confirmă prin explicațiile procurorului, adjunct al procurorului-șef al Procuraturii mun.Chișinău, șef-adjunct al Oficiului Centru, Veaceslav Toderița, ex-procurorului, adjunct al procurorului-șef al Procuraturii mun.Chișinău, șef al Oficiului Centru, Roman Eremciuc, copiile din Registrul de evidență a materialelor de neîncepere a urmăririi penale, de evidență a cauzelor penale suspendate, de evidență a corespondenței de ieșire din procuratură; din Registrul de evidență a ieșirilor procurorilor din Procuratura mun.Chișinău, Oficiul Centru; procesul-verbal de examinare a imaginilor de pe hard-discul extern, etc..

Consiliul Superior al Procurorilor mai menționează că, la momentul adoptării Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-52/2023 din 28.04.2023, traseul profesional al procurorului Liliana Bugăescu includea 12 ani de activitate în cadrul Procuraturii, respectiv:

- în perioada 10.07.2012 – 28.08.2014, procuror în Procuratura raionului Sîngerei;
- în perioada 02.09.2014 – 28.12.2016, procuror în Procuratura sectorului Rîșcani, municipiul Chișinău;
- din 01.01.2017 – până în prezent, procuror în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Centru.

Evidențierea perioadelor de activitate ale procurorii Liliane Bugăescu este importantă, deoarece reprezintă valoare de referință la aprecierea gradului prejudiciabil al faptelor disciplinare ce îi sunt imputate.

De asemenea, Consiliul notează că prezenta procedură disciplinară este reflecția mai multor investigații disciplinare, efectuate de către Inspekția procurorilor în privința procurorului vizat în perioada 2017 - 2023, consemnate ulterior în deciziile expediate Colegiului de disciplină și etică pentru examinare și aplicarea sancțiunilor disciplinare, după cum urmează:

✓ 30.06.2017, prin Hotărârea Colegiului de disciplină și etică a procurorilor nr.13-48/17, procurorului Liliana Bugăescu i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară – avertisment. Procedura disciplinară de referință a fost pornită în temeiul sesizărilor avocatului Xxxxxx Xxxxxx și cetățenilor Xxxxxxx Xxxxxxx și Xxxxxx Xxxxxx, referitoare la comportamentul nedemn și conflictual al procurorului în Procuratura mun.Chișinău, Oficiul Rîșcani, Liliana Bugăescu, precum și neîndeplinirea de către aceasta a obligațiilor părintești. La fel, la baza cauzei disciplinare a stat și sesizarea procurorului-șef interimar al Procuratura mun.Chișinău, Oficiul Rîșcani, Corneliu Bratunov, cu privire la îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu și încălcarea sistematică a disciplinei de muncă de către procurorul Liliana Bugăescu, acțiuni manifestate prin neexaminarea în termen a mai multor cauze în cadrul conducerii urmăririi penale, tergiversarea examinării materialelor, proceselor penale și petițiilor, întârzierile la serviciu și lipsa nemotivată de la ședințele de totalizare ale subdiviziunii;

✓ la 20.10.2017 prin Hotărârea Colegiului de disciplină și etică a procurorilor nr.13-77/17, procurorului Liliana Bugăescu i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară – eliberarea din funcția de procuror, însă fiind contestată de către doamna Liliana Bugăescu, prin Hotărârea Consiliului Superior al procurorilor nr.12-154/17 din 11.12.2017 i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară – mustrare. Temei pentru inițierea procedurii disciplinare în acest caz a servit sesizarea din 7 august 2017 a adjunctului procurorului-șef al Procuraturii municipiului Chișinău, șef al Oficiului Rîșcani, Corneliu Bratunov, cu privire la încălcarea în mod repetat a disciplinei de muncă de către procurorul Liliana Bugăescu, manifestată prin absența repetată, fără motive întemeiate, de la lucru timp de X ore consecutiv în timpul zilei de muncă;

✓ la 10.07.2020 prin Hotărârea Colegiului de disciplină și etică a procurorilor nr.3-85/2020, pentru îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, procurorului Liliana Bugăescu i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară - mustrare. Procedura disciplinară de referință a avut la bază două sesizări ale procurorului șef al Oficiului Centru a Procuraturii mun.Chișinău, Roman Eremciuc, cu referire la exercitarea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu de către Liliana Bugăescu

privind tergiversarea exercitării urmării penale în patru cauze penale și încălcarea termenilor de examinare a multiplelor materiale, cereri, petiții și sesizări, fapt care a generat plângeri din partea cetățenilor și avocaților;

✓ la 04.06.2021 prin Hotărârea Colegiului de disciplină și etică a procurorilor nr.3-137/20, procurorului Liliana Bugăescu i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară – eliberarea din funcția de procuror, însă fiind contestată de către procuror, prin Hotărârea Consiliului Superior al procurorilor nr.1-102 din 30.09.2021 i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară – mustrare. La originea acestei cauze disciplinare se află 3 sesizări întocmite de către Roman Eremciuc, adjunct al procurorului-șef al Procuraturii municipiului Chișinău, șef al Oficiului Centru. Potrivit sesizărilor, în procesul exercitării atribuțiilor funcționale procurorul Liliana Bugăescu a încălcat termenul prevăzut de art.290 din Codul de procedură penală în contextul gestionării mai multor dosare penale, a încălcat termenele de examinare a mai multor petiții, a neglijat prevederile normative ce țin de asigurarea confidențialității informațiilor din dosarele penale, precum și a manifestat conduită profesională necorespunzătoare prin absențe multiple la ședințele de judecată stabilite din timp, fiind criticată în adresările parvenite de la mai mulți judecători în perioada vizată.

Totodată, se consemnează că, pe parcursul activității în calitate de procuror, în privința Liliane Bugăescu nu au fost aplicate măsuri de încurajare.

Suplimentar, Consiliul Superior al Procurorilor atestă că prin Hotărârea nr.709-721 din 29.05.2015⁵, urmare a procedurii de evaluare a activității, Colegiul de calificare i-a acordat procurorului Bugăescu Liliana calificativul „neatestat”, fiindu-i recomandată repetarea procedurii de atestare în termen de 3 luni. Hotărârea Colegiului de calificare nu a fost executată până în prezent.

Aferent termenilor procedurali de tragere la răspundere disciplinară, Consiliul constată că, potrivit art. 40 alin.(1) din Legea 3/2016 cu privire la Procuratură (*variantă în vigoare până la 03.08.2023*), procurorul urma să fie tras la răspundere disciplinară în termen de 1 an de la comiterea abaterii, iar conform alin.(2), în cazul comiterii unei abaterii disciplinare în activitatea procesuală, termenul de tragere la răspundere disciplinară era 3 ani de la data comiterii.

La data de 04.08.2023 au intrat în vigoare amendamentele la Legea nr.3/2016, operate prin Legea nr.200/2023, care, *inter alia*, a stabilit noi termene de tragere la răspundere disciplinară. Drept urmare, a fost stabilit termenul de 2 ani de tragere la răspundere disciplinară din momentul comiterii abaterii, iar în cazul comiterii abaterii disciplinare în activitatea procesuală – termenul de 5 ani de la data comiterii abaterii.

Modificările la Legea nr.3/2016⁶, realizate prin legea antereferită, au vizat inclusiv suspendarea procedurilor disciplinare aflate în derulare în cadrul Inspecției procurorilor din subordinea Procuraturii Generale și a termenelor de tragere la răspundere disciplinară⁷, cu reluarea acestora de noua componentă a Inspecției procurorilor, care se va considera funcțională la numirea a cel puțin 4 inspectori.

Subsecvent, se notează că prin Legea nr.226/2024 pentru modificarea unor acte normative (aspecte organizatorice privind sistemul judecătoresc și Institutul National al Justiției), s-a abrogat alineatul (13) din Art. VI al Legii nr.200/2023 sus-menționate,

⁵ validată prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-145/15 din 17.06.2015

⁶ Art. VI alin. (12)și alin. (13) din Legea nr.200/2023

⁷ cu specificarea că aceste remanieri vor intra în vigoare la expirarea a 3 luni de la data publicării Legii nr.200/2023, adică la 04.11.2023.

care atrage după sine constatarea că Inspecția procurorilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, în noua componență, devine funcțională imediat după publicarea acestei legi în Monitorul Oficial (în speță - 05.09.2024).

Complementar la cele menționate *supra*, se notează că prin aceeași Lege (*n.a. nr.200/2023*) legiuitorul a exclus din categoria abaterilor disciplinare comise de către procuror - încălcarea gravă a legii, prevăzută de lit.e) din art.38 la Legea nr.3/2016, amendament în vigoare din 04.08.2023. Prin urmare, Consiliul decide casarea Hotărârii Colegiului de disciplină și etică în partea ce ține de încadrarea faptelor disciplinare ale procurorului Liliana Bugăescu conform art.38 lit.e) din Legea nr.3/2016, cu reîncadrarea acestora, or, faptele imputate sunt probate, admise/comise de către procuroră cu o frecvență sistematică.

În continuare, sub aspectul situației de fapt și în scopul determinării limitelor temporale, Consiliul remarcă, sintetizat și gradual, informațiile privind faptele ce au constituit obiect al investigațiilor prezentei proceduri disciplinare:

- xx.xx.2022, xx.xx.2022, xx.xx.2022, xx.xx.2022, xx.xx.2022, xx.xx.2022 – neprezentarea procurorului Liliana Bugăescu în ședințele de judecată pentru examinarea plîngerii petiționarului XXXXXXXX XXXXXXXX depusă în ordinea art.313 Cod de procedură penală (*sesizarea judecătorului XXXXXX XXXXXXXX*);

- xx.xx.2022 – efectuarea de către Inspecția procurorilor a verificării activității organizatorice (*control inopinat*) a procurorilor din cadrul Procuraturii mun.Chișinău, Oficiul Centru;

- xx.xx.2022 – în cadrul controlului inopinat Inspecția a constatat că procurorul Liliana Bugăescu nu a examinat următoarele petiții:

- petiția cet.XXXXXX XXXXXXX nr. xxx din xx.xx.2021,
- petiția cet.XXXXXX XXXXXXX nr.xxx din xx.xx.2021,
- petiția cet.XXXXXX XXXXXXX nr.xx din xx.xx.2022,
- petiția cet.XXXXXX XXXXXXX nr.xxx din xx.xx.2022;

- xx.xx.2022 neprezentarea procurorului Liliana Bugăescu în ședința de judecată pentru examinarea demersului administrației Penitenciarului X în privința condamnatului XXXXX XXXXXXX (*informația judecătorului XXXXX XXXXXXX*);

- xx.xx.2022 –înregistrarea de către Aparatul CSP a sesizării Inspectorului șef al Inspecției procurorilor în privința procurorului în Procuratura mun.Chișinău, Oficiul Centru, Liliana Bugăescu, pentru abateri disciplinare prevăzute de at. 38 lit. a) din Legea 3/2016 care urmează a fi verificate în cadrul procedurii disciplinare;

- xx.xx.2022, xx.xx.2022 – întârzierea la serviciu a procurorului Liliana Bugăescu cu până la 2 și 3 ore consecutiv;

- până la xx.xx.2022 -- neprezentarea procurorului Liliana Bugăescu la xx ședințe operative ale colectivului Oficiului Centru, din totalul de xx ședințe organizate;

- xx.xx.2022 – neprezentarea la serviciu a procurorului Liliana Bugăescu;

- xx.xx.2022, xx.xx.2022, xx.xx.2022, xx.xx.2022 – întârzierea la serviciu a procurorului Liliana Bugăescu cu până la 2 și 3 ore consecutiv;

- xx.xx.2022 și xx.xx.2022 – împiedicarea activității Inspecției procurorilor prin blocarea accesului în biroul de serviciu;

- xx-xx xxxxxxxxxxxx 2022, xx.-xx.xx.2023 – Inspecția a constatat că Liliana Bugăescu nu a transmis în cancelaria Oficiului Centru X procese penale cu soluții adoptate conform art.274 Cod de procedură penală; de asemenea în registrul de

evidență lipsea informația despre luarea soluțiilor în X cauze penale conform art. 287¹ Cod procedură penală și X materiale parvenite de la Inspectoratul de poliție Centru și Penitenciarul X, pentru dispunerea examinării conform Ordinului interdepartamental nr.77/572/408/639-O/197/589 din 31.12.2013;

- xx.xx.2023 – cu întârziere de 3 luni partea vătămată în cauza penală nr.xxxxxxxx, Xxxxxx Xxxxxx, a fost informată despre ordonanța de suspendare a urmăririi penale din xx.xx.2022,

- xx.xx.2023 - cu întârziere de 6 luni partea vătămată în procesul penal nr.xxxx din xx.xx.2022 a fost informată despre ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal din xx.xx.2022;

- xx.xx.2023 - cu întârziere de 7 luni partea vătămată în procesul penal nr.xxx din xx.xx.2022 a fost informată despre ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal din xx.xx.2023;

- xx.xx.2023, xx.xx.2023 - prezentarea procurorului Liliana Bugăescu la serviciu cu întârziere de până la 2 ore consecutiv.

Din această informație Consiliul deduce că abaterile disciplinare, ce rezultă din conduita etică și deontologică, comise de către procurorul Liliana Bugăescu până la data de xx.xx.2022 sunt prescrise, având în vedere că la acea dată art.40 alin.(1) din Legea 3/2016 stabilea că procurorul poate fi tras la răspundere disciplinară *în termen de 1 an* de la data comiterii abaterii disciplinare.

În același timp, în perimetrul temporal neprescris în absențele procurorului Liliana Bugăescu de la serviciu în zilele de xx.xx.2022, xx.xx.2022, xx.xx.2022, xx.xx.2022, xx.xx.2022, xx.xx.2022, xx.xx.2023 și xx.xx.2023, precum și lipsa de la serviciu pe data de xx.xx.2022.

Deși prin Legea nr.200/2023 au fost operate modificări la art.40 alin.(1), prin care termenul de un an a fost substituit cu cel de doi ani, în speța dată se aplică legea de la momentul săvârșirii faptei, modificările menționate *supra*, neavând caracter retroactiv.

În context, se reliefează că faptele ce au fost calificate ca abateri disciplinare se încadrează în termenul legal de tragere la răspundere disciplinară de 1 an, or, din șirul abaterilor disciplinare imputate procurorului Liliana Bugăescu, care sunt fixate că curg cu data de xx.xx.2022, Consiliul a exclus termenul de 1 an și 1 lună, perioadă în care au fost suspendate procedurile disciplinare prin efectul Legea nr.200/2023 (04.11.2023 - 05.09.2024). Prin urmare, la data examinării contestației - 24.09.2024, aceste fapte se încadrează în termenul legal de tragere la răspundere disciplinară de 1 an.

Aferent abaterilor disciplinare comise de către procurorul Liliana Bugăescu în activitatea procesuală, se reține că la data examinării contestației, 24.09.2024, acestea nu sunt prescrise, luând în calcul data de xx.xx.2022 – ziua efectuării controlului activității acesteia de către Inspekția procurorilor și termenul de prescripție de 3 ani pentru această categorie de abateri, stabilit prin lege.

Respectiv, această parte a abaterii comise în activitatea procesuală nu poate fi exclusă din acuzația disciplinară adusă procurorului Liliana Bugăescu, or, pentru Consiliu este imposibil să accepte justificarea că acțiunile procesual-penale nu au fost efectuate în termen pe motive neprobate și inacceptabile.

În opinia Consiliului Superior al Procurorilor prestația profesională a procurorului Liliana Bugăescu nu se aliniaza standardelor profesionale, circumscrise funcției deținute.

Din această perspectivă, Consiliul a menționat constant, în practica sa, despre importanța respectării de către procurori a cerințelor de corectitudine și diligență în activitate, printre care - asigurarea termenilor stabiliți de lege în vederea îndeplinirii corespunzătoare a acțiunilor procedurale pe cazurile aflate în gestiunea lor.

Substanța îndeplinirii conștiințioase a obligațiilor include necesitatea ca un procuror să demonstreze permanent obiectivitate, acuratețe profesională, analiză onestă a circumstanțelor examinate și un interes autentic de efectuare cu celeritate, în fiecare caz, a investigațiilor procesuale.

Potrivit Consiliului Superior al Procurorilor, legalitatea reprezintă unul dintre principiile care guvernează întreaga activitate procesual-penală. Procurorii trebuie să-și execute atribuțiile potrivit legii, să aibă un rol activ în cadrul procesului penal, să acționeze în mod echitabil, de o manieră coerentă și rapidă, contribuind astfel la asigurarea unui proces penal conform cu legea.

Procurorul trebuie să garanteze, pentru fiecare caz, respectarea dreptului la un proces echitabil, așa cum este garantat de articolul 6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care urmează a fi interpretat prin prisma dispozițiilor Preambulului Convenției în care se declară preeminența dreptului. (Ryabikh v.Russia, nr.52854/99).

În cadrul examinării acestei contestații, Consiliul Superior al Procurorilor reține că probele administrate de Inspekția procurorilor în cadrul cercetărilor disciplinare și a concluziilor formulate de Colegiul de disciplină și etică, denotă că procurorul Liliana Bugăescu a acționat cu insuficientă exigență la îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, a manifestat lipsă de organizare corespunzătoare a activității sale, circumstanțe care au generat blocaje și amânări în realizarea obligațiilor de serviciu, precum și au dus la depășirea termenilor procesuali.

Drept urmare, procurorul Liliana Bugăescu a lezat grav valorile sociale aferente examinării obiective a petițiilor, cauzelor penale și proceselor penale, dar și autoritatea funcției de procuror, ca fiind funcție de demnitate publică, a periclitat încrederea persoanelor în faptul că procurorul tratează cu seriozitate și înalt profesionalism cazurile care îi sunt repartizate pentru examinare.

Analizând actele prezentei proceduri disciplinare, precum și cazierul disciplinar al procurorului, Consiliul Superior al Procurorilor constată că aceasta a acționat într-un mod iresponsabil și total inacceptabil pe tot parcursul activității de procuror. Încălcările comise sunt de natură gravă deoarece au desconsiderat cu deosebită insolentă prevederile legale, au determinat un impact semnificativ asupra principiilor de desfășurare a urmăririi penale, au discreditat imaginea instituției Procuraturii și, în ansamblul lor, denotă cu certitudine că Liliana Bugăescu nu corespunde cerințelor înaintate pentru funcția de procuror.

Această situație este, fără nici o îndoială, rezultatul direct al conduitei reprobabile a Liliane Bugăescu, care a desconsiderat într-o manieră impertinentă statutul de procuror, precum și responsabilitățile ce revin acestuia atât prin prescripțiile legii, cât și prin normele deontologice.

Astfel, Consiliul Superior al Procurorilor subliniază că în acest caz se întrunesc condițiile angajării răspunderii disciplinare a procurorului Liliana Bugăescu, dat fiind faptul că dânsa era conștientă de obligațiile ce îi reveneau, de valoarea rolului său în conducerea urmăririi penale și înțelegea care sunt urmările unei conduite procesuale superficiale, însă a admis conștient consecințele survenite (blocaje și amânări ale

ședințelor de judecată, nerespectarea deplină a obligațiilor impuse prin art.290 din Codul de procedură penală, discreditarea imaginii Procuraturii, perpetuarea unei înțelegeri greșite a normelor penale, diminuarea sensului atribuției de asigurare a respectării drepturilor și libertăților fundamentale) ca urmare a modului defectuos în care și-a îndeplinit obligațiile funcționale.

În opinia Consiliului Superior al Procurorilor o asemenea stare a lucrurilor este în afara oricărei justificări rezonabile, comportă vicii grave în conștientizarea rolului procurorului stabilit de lege și denotă o lipsă profundă de responsabilitate, ce contravine fundamental cu statutul profesional atribuit procurorului prin Constituție și prin lege.

Cumulul circumstanțelor denotă că prin acțiunile sale procurorul Liliana Bugăescu a desconsiderat normele imperative referitoare la echitatea, termenul rezonabil, plenitudinea și rolul activ care îi revine procurorului la efectuarea urmăririi penale pe dosarele repartizate, a afectat prestigiul funcției de procuror și a încălcat cerințele înalte față de nivelul responsabilității unui procuror, care fiind persoană cu funcție de demnitate publică urmează să se alinieze unor criterii exigente aferente legalității.

De asemenea, s-a atestat și lipsa de onestitate a procurorului Liliana Bugăescu, care pe lângă faptul că nu a avut un rol pro-activ în cadrul urmăririi penale pe dosarele nominalizate, a recurs în mai multe cazuri la nesinceritate privind termenul de soluționare a acestora, ceea ce crea o nișă pentru excluderea dosarelor penale din circuitul instituțional legal. Prin folosirea distorsionată a instrumentelor prevăzute de lege, procurorul și-a dorit arogarea unei aparențe de legalitate a acțiunilor sale, fără să țină cont că asemenea măsuri viciază în substanță modul de îndeplinire a atribuțiilor de serviciu.

Vom nota, în context, că urmărirea penală este o activitate ce solicită un efort substanțial, implicând nu doar cunoștințe teoretice, dar și aptitudini de analiză a informațiilor acumulate, coroborare a probelor și, evident, în anumite cazuri, poate fi înțeleasă durată extinsă a investigațiilor. Totuși, pentru a evalua raportarea procurorului la cerințele stabilite de lege în ceea ce privește termenul rezonabil al urmăririi penale, este necesară aplicarea testului analizei obiective, care presupune că rolul procurorului în instrumentarea dosarului trebuie să fie de o așa natură pro-activă, încât să convingă un observator terț că acesta a luat toate măsurile posibile pentru a asigura stabilirea adevărului, iar anumite perioade de stagnare nu îi pot fi imputate.

Aplicând aceste criterii cu privire la modul în care procurorul Liliana Bugăescu a abordat superficial și în lipsă totală de diligență cauzele penale vizate, care inclusiv i-au fost încredințate în exercitare nemijlocită, concluzionăm că este evidentă încălcarea de către aceasta a prevederilor legale aferente atribuțiilor funcționale și abordarea incorectă a statutului procurorului în procesul penal.

După cum rezultă din lucrările procedurii disciplinare, tendința de a admite și a spori practica vicioasă de tergiversare este o metodă caracteristică în activitatea procurorului Liliana Bugăescu, atestându-se că mai multe dosare penale le-a ținut în nelucrare și în stagnare totală, fără motiv, perioade îndelungate.

Principiul „termenului rezonabil” este analizat cu atenție de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care în jurisprudența sa apreciază că acesta este un element al dreptului la un proces echitabil, garantat de art.6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În această privință Curtea a statuat că deși un caz mai voluminos poate permite mai multă libertate autorităților pentru a justifica o întârziere mai mare, totuși trebuie luate în considerație, pentru fiecare situație în parte, caracteristicile care arată caracterul complex al investigațiilor, cum ar fi spețele care presupun un număr mare de acuzații ce urmează a fi demonstrate în cauzele penale și care se interpenetrează sau un număr mare de inculpați într-o cauză (Vaivada c.Lituaniei, Meilus c.Lituaniei). Totodată, situațiile în care la nivel legislativ național există anumite incertitudini de aplicare a normei pot, de asemenea, justifica anumite perioade de întârzieri (Pretto și alții c.Italiei).

De asemenea, Curtea europeană a analizat și situațiile legate de existența unor întârzieri, cauzate de volumul mare de activitate a autorităților, notând că acestea pot fi acceptate doar dacă nu sunt prelungite în timp, iar cei abilitați cu competența de a efectua investigațiile întreprind măsuri rezonabile pentru a asigura finalitatea lor. În acest sens s-a afirmat că este important ca justiția să fie administrată fără întârzieri, care i-ar compromite eficacitatea și credibilitatea (Scordino c.Italiei).

Potrivit raționamentelor invocate de Curtea europeană rezultă că nu sunt acceptate „lungi perioade de stagnare”, pentru care să nu existe explicații rezonabile (Beaumartin c.Franței).

Totodată, Consiliul Superior al Procurorilor consideră importantă promovarea corectă a principiului de independență a procurorilor, care însă nu trebuie interpretat în sensul unei discreții nelimitate. Aceasta este o garanție a statutului procurorilor pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu și implică un nivel substanțial de obligație și responsabilitate față de punerea strictă în aplicare a prevederilor legale.

Astfel, drept obiect al acestei abateri disciplinare sunt valorile protejate de lege în contextul stabilirii drepturilor procesuale ale persoanelor și a cerințelor privind desfășurarea urmăririi penale, precum și valorile coordonatelor statutului de procuror – disciplina executorie, respectarea strictă a prevederilor legii, diligența și rolul proactiv la efectuarea investigațiilor procesual-penale, respectarea condițiilor termenului rezonabil și prestigiul profesiei, pe care procurorul Liliana Bugăescu le-a desconsiderat într-o manieră inexplicabilă și inadmisibilă.

Latura subiectivă, constatată în prezentul caz disciplinar, exprimată prin intenție indirectă, se deduce din modul în care numitul procuror și-a gestionat activitatea sa și din manifestarea cinică față de aplicarea prevederilor legale, care arată că dânsa, în virtutea funcției deținute, a prevăzut rezultatele faptelor sale pe care, chiar dacă nu le-a urmărit, a acceptat producerea lor.

În acest sens, Consiliul Superior al Procurorilor statuează asupra caracterului repetitiv al acțiunilor procurorului vizat, transformat într-o conduită procesuală vicioasă, al faptelor disciplinare, care se constituie sub forma abaterilor disciplinare examinate, dar și perioadele excesive de timp în care, din vina procurorului Liliana Bugăescu, a fost stagnat termenul de soluționare a materialelor din gestiunea acesteia.

În concluzie, având în vedere situația de fapt reținută, Consiliul Superior al Procurorilor apreciază că în această cauză disciplinară s-a demonstrat conduita reprobabilă a procurorului Liliana Bugăescu în raport cu petițiile, cauzele și procesele penale din gestiune, având un caracter repetitiv și vicios, fiind încălcate grav normele legale care reglementează termenul rezonabil și plenitudinea urmăririi penale, dreptul persoanei la un proces echitabil, rolul activ al procurorului în cadrul urmăririi penale, regulile de transmitere a dosarelor penale și a altor materiale din gestiune, disciplina

executorie și a muncii, dar și prestigiul și autoritatea funcției de procuror, fiind întrunite elementele abaterii disciplinare prevăzute de art.38 lit.a), d) și f) din Legea 3/2016 cu privire la Procuratură (n.a. – Consiliul notează că se reține calificarea potrivit lit.f) din art. 38 în redacția Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură, raportat la data comiterii abaterii, or, după data de 04.08.2023, redacția lit.f) a art. 38 s-a transformat în două abateri distincte - lit.f) și lit.f¹), care ar atrage aplicarea concursului de abateri, ceea ce ar reprezenta o agravare a situației procurorului vizat și este apreciat drept un exercițiu de calificare inadmisibil).

Prin urmare, Consiliul Superior al Procurorilor notează că atitudinea nedemnă a procurorului Liliana Bugăescu, în raport cu principiile și standardele inerente profesiei de demnitate publică, generează concluzia că se impune aplicarea în privința acesteia a sancțiunii disciplinare prevăzute de art.39 alin.(1) lit.e) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură – **eliberare din funcția de procuror**, ca fiind o măsură proporțională cu abaterile disciplinare comise.

Având în vedere că motivele din contestația procurorului Liliana Bugăescu sunt nefondate, în temeiul art.37, art.70 alin.(1) lit.f), art.71 alin.(2), art.77, art.86 alin.(3) lit.b) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură; pct. 9.11 lit. b) din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor, Consiliul Superior al Procurorilor-

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A admite contestația procurorului în Procuratura municipiului Chișinău, Liliana Bugăescu, din alte motive decât cele invocate.

2. A casa Hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-52/2023 din 28.04.2023, în partea ce ține de încadrarea faptelor disciplinare conform art.38 lit.e) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, din motiv că fapta nu mai constituie abatere disciplinară, cu încetarea procedurii în această parte.

3. A înceta procedura disciplinară în partea ce ține de încălcările ce rezultă din conduita etică și deontologică, comise până la data de 03.12.2022, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere disciplinară.

4. A menține celelalte dispoziții din Hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-52/2023 din 28.04.2023, fără modificări.

5. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, *www.csp.md*, directoriul *Hotărâri*.

6. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată la Curtea Supremă de Justiție de orice persoană vătămată într-un drept al său într-un termen de 10 zile lucrătoare de la data la care hotărârea vizată i-a fost comunicată.

Președinta interimară a

Consiliului Superior al Procurorilor

semnat

Aliona NESTEROV